

Gaflet ve sebepleri

Öncelikle gafletin lügat manasına bakalım. Gaflet; dikkatsizlik, endişesizlik, vurdumduymazlık demektir ve en mühim vazifeyi düşünmeyerek, Cenâb-ı Hakk'a itaat gibi işlerle değil, başka kıymetsiz şeylerle uğraşmak anlamındadır. Ayrıca nefesine ve hevesâtına tâbi olarak Allah'ı ve emirlerini unutmak manasına gelmektedir. Bir diğer anlamıyla gaflet, huzur-u daimîyi kaybetmek demektir.

Külliyatta gafleti ve gafletin sebeplerini anlatan bölümlerin bir kısmını incelediğimizde gafletin farklı boyutlarda analiz edildiğine şahit oluyoruz, şimdi bu kısımlardan anladıklarımı, tefekkürlerimi nakledeyim:

Meselâ Lem'alar'da asrımızın gaflet zamanı olduğu beyan edilirken bu zamandaki musîbetlerin şeklinin değiştiği ve o gelen belâ ve musîbetlerin asrın insanını gaflet uykusundan uyandırmak için ikaz nevinden geldiği ve bu sebeple o belânın bu yönüyle tefekkür edildiğinde bir lütf-u ilâhî olarak görüldüğünün izah edildiğini anlıyorum.

Mesnevî-i Nuriye'de ise insanın fani olan şeylere kalbini bağlamasının gaflet dolayısıyla gerçekleştiğine değiniliyor. Sözler' de ise fani dünyanın bekasız ve ağır işlerinin kişiyi gaflete sürüklediği anlatılıyor. Ve yine Sözler Risalesi'nde dünyanın üç yüzü izah edilirken insanın hevesatına bakan ve gaflet perdesi olan üçüncü yüzünün fani, elemli, aldatıcı olduğu ve de zehirli bal hükmündeki dünyanın bu çirkin yüzünün, hakikat ehli tarafından tahkir ve nefretle karşılandığı vurgulanır. Mektubat Risalesi'nde ise şeytanın insanın gafletinden istifade etmesiyle pek çok hilelerini uyguladığı izah edilir. Yani iman nurunu kapayan o gaflet sebebiyle nefis, heva, vehim ve şeytan, insan üzerinde hükmünü cereyan ettirerek pek çok vesvese ve şüpheyi atar. Kalbin o şüpheyi kabul etmemesi halinde vesveseyi dimağda tasvir ettirir ve bundan dehşet alan kalb ise ye'se düşerek o tuzağa kapılmış olur. Bu halden kurtulmak için ise o bedbaht yine gaflete dalmak ister. Oysa gaflet onu bu hale duçar etmiştir.

Evet 'zişuura vazifesini unutturan gaflet'tir. Ve bu hayatı tatlı görüp, ahireti unutan gaflete batmıştır. Nitekim 'bâtılı hak ve muhali mümkün gösteren' de yine o gaflettir Ve insan gafleti dolayısıyla kendisini dahi unutuyor. Mahiyetindeki hadsiz aczi, fakrı, kusuru görmüyor ve görmek de istemiyor. Ayrıca 'hodbin, bildiğine itimad eden, vahy-i semaviyi dinlemeyen enaniyet' de insana gaflet veriyor.

Bütün bunların yanında insanın dünyevî hayata aşık olmak gafletine kapılmasının da ahsen-i takvim sırrından mahrum kalmaya sebebiyet verdiğini unutmamak gerekiyor. Zira 'dünya muhabbeti bütün hataların başı' olarak nakledilmekte. Aslında insan bu muvakkat (geçici) dünyaya neden aşık olur hiç düşünüyor muyuz? Çünkü insan gafletiyle bu fani hayatı baki tevehhüm ediyor. Aslında insan mahublarından (sevdiklerinden (Meselâ: Aile, evlâd, mal, gençlik, sıhhat vs. verilen bütün nimetlerden) ayrıldıkça burada layemut ve daimî olmadığını görmesi gerekir. Ancak gaflet insanın o ayrılmaktan gelen elem hissini dahi iptal ettiğinden bu elim elemin acısını hissedemiyor. Zira "gaflet veren lehviyatlar (günah

eğlenceler), muvakkaten ibtal-i his nev'inden zahiren hissettirmiyor" Va esefa! ki "gaflet ve sefahet ve hevesat-ı nefسانيye ve lehviyat-ı gayr-ı meşrûa, [imanın verdiği] o tiryakın tesirini [de] meneder" Çünkü Kâmil-i Mutlaka muhabbet için fitrata yerleştirilen muhabbet; "gaflet yüzünden yolunu şaşırmış, gölgeye yapışmış, âyinenin bekasına âşık olmuştu(r)..." Binaenaleyh dünya cihetinde (böyle) ehl-i gafletin yüz senesi, bir saniye hükmüne geçer." Zira Cenâb-ı Hakk'ın muhabbet, marifet, rızası yolunda bir saniye bir sene iken, onun yolunda olmayan bir sene bir saniyedir. Hem insan eğer gaflete düşmüşse geçmişten gelen hüznlerle, gelecekte gelen endişelerle hazır zamanda aldığı o cüz'î lezzetler dahi acılaşıp bozulmaktadır. Ayrıca gaflet bataklığında boğulanlar ebedî şekavet ve helâkete girerek bu şerlere de düçar olmaktadır. Çünkü insan gafleti dolayısıyla kendi vazifesini terk ediyor. Oysa insanın Allah'a karşı ubudiyet vazifesi var. Ve kebir-i terk etmekle takva kalesine girmelidir ve siperini edinmelidir. Zira ancak böyle nefis ve şeytanla cihadını gerçekleştirebilir.

Gafleti anlattığımız bu bölümden sonra şimdi de Mesnevî-i Nuriye'de yer alan şu müthiş hakikat üzerine biraz mütalâa edelim.

Şöyle ki; "Küre-i Arzı bir köy şekline sokan şu medeniyet-i sefihe ile gaflet perdesi pek kalınlaşmıştır!"

Meselâ bu veciz ibareyi biraz tefekkür ettiğimde; biz de asrımızda özellikle medya unsurları için dünyayı köy haline getirdiği tasvirini kullanmıyor muyuz? diyorum. Yani bize şu asırda ubudiyetimizi unutturan ve malayaniyatla meşgul eden en önemli unsur değil midir internet, tv ve bütün sosyal medya unsurları vs. (tabi ki bunların hak ve hakikat namına kullanılması bahsimiz haricidir) Ve yine Kastamonu Lâhikası'ndaki bir mektupta şimdiki tarz-ı hayat-ı içtimaiyede her dakikada yüz günahın insana hücum ettiği beyan ediliyor. Bu hal nasıl mümkün oluyor, düşündük mü? Meselâ, dört duvar arasında iken bile bir internet bağlantısı ile bütün dünyadan haberdar olunabildiği gibi hafızanAllah o hayatın sefih kısmına da maruz kalınması gibi bir dehşetli hal mevcut, hali hazırda.

Binaenaleyh yine aynı mektupta bize dermanımız sunuluyor: "Bu zamanda tahribat ve menfî cereyan dehşetlendiği için, takva bu tahribata karşı en büyük esastır." 'Peki takva nedir Üstadım' diye sorduğumuzda Üstadımız yine bu mektupta şöyle cevap veriyor:

"Takva, menhiyattan ve günahlardan içtinab etmek; ve amel-i sâlih, emir dairesinde hareket ve hayrat kazanmaktır. Her zaman def'-i şer, celb-i nef'a racih olmakla beraber; bu tahribat ve sefahet ve cazibedar hevesat zamanında bu takva olan def'-i mefasid ve terk-i kebir üss-ül esas olup, büyük bir rüchaniyet kesbetmiş."

Menhiyat; nehyedilenler, yasak olanlar manasına gelmekle beraber kişiyi günaha götürenler manasına da gelmekte... Yani en başta insana ubudiyetini unutturan her şeyi terk etmek lâzım geliyor ki bu da zaten günaha giden süflî yolu kapatıyor. Neticede terkleri yapmakla (yani kişinin şahsî hayatında nefsini dalâlet ve sefahete götüren ne varsa; onları terk etmekle) kişi takvayı kazanmaya başlıyor.

Öyleyse bizler de imanımız ve takvamızı hakkalyakîne vasıl ederek Barla Lâhikası'nda Sabri Ağabeyin dediği gibi: "...çoktan beri ehl-i iman ve tevhid, İslâmiyet gibi bâki ve sermedî güneşin küsuf ve ufulüne canavarcasına çalışmayı kendine vazife addeden ehl-i dalâletin pis programlarını görüp nevm-i gafletten uyanarak, Sûre-i Kevser'i takib eden iki sûreyi lisan-ı hal ve kal ile okuyarak zındıklara hitaben, "Bizler sizin nifak denizinde serseriyaneye ve zulümkârane gezen dalâlet ve sefahet gemilerinize binemeyiz; ancak, Kur'ân-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın nuranî ve tevhid sikkeli iman ve İslâm zırhlılarına bineriz..." demeliyiz.

Şeyma TÜRKAN 18 Şubat 2017, Cumartesi

Kaynakça: Sözler, Lem'alar, Mektubat, Şuâlar, Mesnevî-i Nuriye, Kastamonu Lâhikası, Barla Lâhikası.